

MODALEN KOMMUNE

BUDSJETT - ØKONOMIPLAN 2023 - 2026

Framlegg frå rådmannen – 21.11.22

1	GENERELLE RAMMER OG FØRESETNADER FOR BUDSJETT- OG ØKONOMIPLANARBEIDET	3
1.1.	Lovreglar	3
1.2.	Organisering av arbeidet og vedtak	4
1.3.	Organisatoriske verkemidlar og spelereglar.	4
1.4.	Forordningsfullmakter.....	4
2.	GENERELT OM KOMMUNEN SIN ØKONOMI, FØRESETNADER OG OVERORDNA MÅLSETTING.....	5
2.1.	Økonomi og generelle føresetnader.....	5
2.2.	Overordna målsetjingar – Kommuneplan 2015-2026	6
3.	ØKONOMISKE FØRESETNADER FOR BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2023 – 2026.	6
3.1.	Føresetnader for inntektssida.....	6
3.1.1.	Innleiing	6
3.1.2.	Eigedomsskatt	7
3.1.3.	Skatt og rammetilskot	8
3.1.4.	Kompensasjon for meirverdiavgift.....	9
3.2.	Føresetnader for utgiftssida.....	9
3.2.1.	Løns- og prisvekst.....	9
3.2.2.	Godtgjering ordførar, varaordførar og andre folkevalde	9
3.2.3.	Pensjonspremie og arbeidsgjevaravgift.....	9
3.2.4.	Avdrag	9
3.2.5.	Lånerente.....	10
3.3.	Folketal.....	10
3.4.	Måltal.....	10
4	BUDSJETTLØYVINGAR – AVDELINGANE – TALDEL - OVERSYN	11
4.0	Kommentarar til budsjettet for 2023.....	12
4.1.	Presentasjon av einingane:	12
4.1.1	Rådmannen/sentraladministrasjon:	12
4.1.2	Kultur.....	14
4.1.3	Sosial og barnevern:	16
4.1.4	Næring	18
4.1.5	Skule.....	19
4.1.6	Barnehage.....	21

4.1.7 Pleie og omsorg	21
4.1.8 Kommuneoverlege/Helsesenteret	23
4.1.9 Teknisk etat	25
4.2. Tabellar og oversyn:.....	27
«Små investeringar» og tiltak som vert ført i driftsbudsjettet	27
Løyvingsoversyn drift	27
Økonomisk oversikt drift	29
5. INVESTERINGAR.....	31
5.1. Oversyn over investeringsprosjekt.....	31
5.2. Løyvingsoversyn – Investering	32
5.3. Fondsmidlar og lånegjeld – utvikling	32
5.4. Utfyllande kommentarar til investeringsbudsjettet.....	34

1 Generelle rammer og føresetnader for budsjett- og økonomiplanarbeidet

1.1.Lovreglar

Kommunelova set dei lovmessige rammene for kommunen sitt budsjett og økonomiplanarbeid.

Kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevna vert ivaretatt over tid, jfr kommunelova § 14-1.

Kommunestyret si plikt til å vedta budsjett økonomiplan er nedfelt i kommunelova § 14-2, bokstav a.

§14-4:

«Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og vere realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.»

1.2. Organisering av arbeidet og vedtak

Arbeidet har teke utgangspunkt i vidareføring av eksisterande driftsnivå, justert for kjente/vedtekne endringar, og ei målsetjing om at netto driftsresultat over tid vert tilpassa investeringsnivået til kommunen. Budsjett og økonomiplan må tilpassast vedtekne målsetjingar gjeve av kommunestyret. Særleg gjeld dette storleiken på netto driftsresultat, disposisjonsfondsmidlar og lånegjelda til kommunen.

I formannskapsmøtet 20.10.22 informerte einingsleiarane om status, utfordringar og endringsbehov innan sine tenesteområde. I møtet var det informasjon og drøftingar med sikte på signal til rådmannen i samband med utarbeiding av budsjettframlegget.

Rådmannen har ferdigstilt arbeidet og sender ut budsjettframlegg til politisk handsaming. Formannskapet skal handsama sak om budsjett og økonomiplan i møte 29.11.22. Budsjettinnstillinga frå formannskapet skal ligge til ålment ettersyn fram til handsaming i kommunestyremøtet 15.12.22, der det vert gjort endeleg vedtak.

1.3. Organisatoriske verkemidlar og spelereglar.

Modalen kommune har hatt, og har god økonomi til å yte tenester for innbyggjarane i kommunen. Det har einskilde år vore ein strammare økonomi, særleg grunna redusert inntekt frå eigedomsskatt. Det er viktig med ei tydeleg prioritering framover, god økonomisk styring og at ein fokuserer på å få mest mogleg tenester ut av dei pengane ein løyver, samt at ressursbruken er i tråd med dei løyvingane kommunestyret har gjeve. Svingningane i eigedomsskatteinntekta har synt at kommunen er sårbar. Det er såleis viktig å ha buffer både i form av fondsavsetjingar og i den årleg løpande budsjetteringa.

1.4. Fordelingsfullmakter

Kommunestyret gjev **rammeløyving** til følgjande område:

Rådmannen/sentraladministrasjon

Næring

Kultur

Sosial og barnevern

Skule

Barnehage

Pleie og omsorg

Kommunelege

Teknisk etat

Desse rammene er absolutte, og endringar kan berre gjerast av kommunestyret. Den løpande oppfølginga av budsjettet på politisk nivå vert lagt til formannskapet. Likevel slik at det

minimum to gonger i løpet av budsjettåret skal fremjast eigne saker til kommunestyret som omhandlar kommunen sin økonomiske situasjon (tertialrapportar).

I utøving av fordelingsfullmakta kan formannskapet ikkje fatte vedtak som er i strid med budsjett/økonomiplan fatta i kommunestyret.

2. Generelt om kommunen sin økonomi, føresetnader og overordna målsetting.

2.1. Økonomi og generelle føresetnader

Kommunen si inntekt kjem i hovudsak frå følgjande finansieringskjelder (i parantes inntektsposten i prosent av samla driftsinntekt):

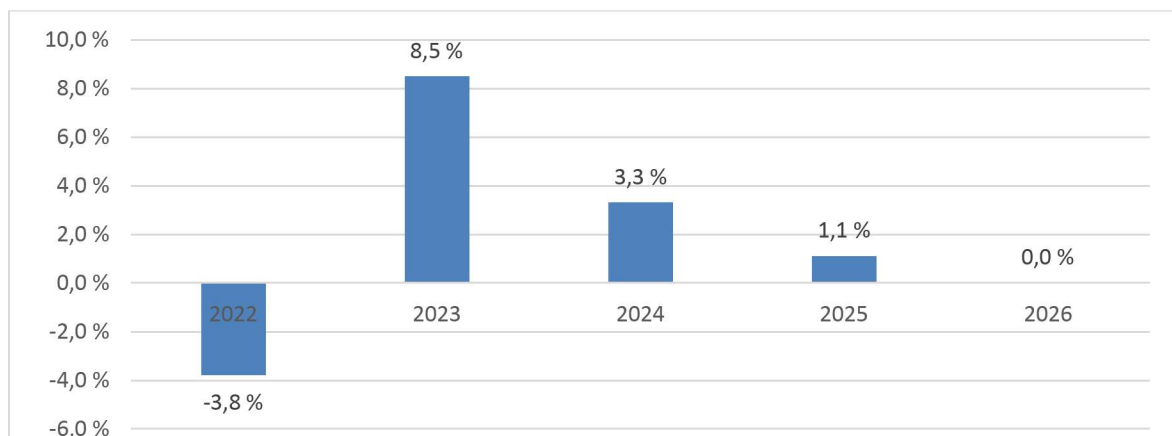
- Skatteinntekt inkl naturressursskatt (2023: 27,0 %)
- Rammetilskot (2023: 22,7 %)
- Skatt på eigedom (2023: 23,3 %)
- Konesjonsavgift (2023: 5,3 %)
- Gebyr/avgifter/brukarbetaling/tilskot/mva-kompensasjon (2023: 21,8 %)

Svært mykje av kommunen sin økonomi er knytt til inntekt frå kraftproduksjon. Naturressursskatt, konsesjonsavgift og eigedomsskatt utgjer i 2023 om lag 42,8 % (2022: 40,8 %) av dei samla budsjetterte driftsinntektene til kommunen. Andelen var i mange år aukande og passerte på det meste 50 %, men har vorte redusert, i hovudsak som følgje av redusert eigedomsskatteinntekt. Samla vart årleg eigedomsskatteinntekt redusert med kr 7,1 millionar frå toppåret 2013 til 2018, ein nedgang på 30 %. Situasjonen snudde med oppgang frå 2019-2021, ny nedgang i 2022 som snur til oppgang igjen i 2023. Truleg vil oppgangen halde fram i åra 2024-2026. Men dette vil avhenge av kraftprisen framover, samt kva effekt framlegg om auke i grunnrenteskatten vil gje for eigedomsskattegrunnet framover. Den høge kraftprisen i 2022 får fyrst effekt på eigedomsskattegrunnet i 2024.

Diagram - Endring i frie disponible inntekter 2022-2026 (årleg %-vis realendring):

Alle talgrunnlag i faste 2023-kroner.

Inntekt: Skatt, rammetilskot, eigedomsskatt, naturressursskatt, konsesjonsavgift, generelle statstilskot.

Det som peiker seg ut er den negative endringen i 2022, samt den store positive endringen i 2023. Dette knyt seg til i hovudsak til prognosane for eigedomsskatteinntekt. I planperioden er det venta auka eigedomsskatteinntekt i 2023 - 2025.

2.2. Overordna målsetjingar – Kommuneplan 2015-2026

Kommunen sine overordna målsetjingar er slik nedfelt i kommuneplanen:

1. Modalen er ein attraktiv, trygg og inkluderande plass å bu
2. Modalen kommune er ein aktiv samfunnsutviklar og attraktiv arbeidsgjevar med relevant kompetanse, tilstrekkeleg kapasitet og gode tenester
3. Næringslivet i Modalen er tufta på god samhandling mellom fleire kompetansemiljø
4. I Modalen er område som fostrar fysisk aktivitet, og god folkehelse lett tilgjengelege for alle
5. I Modalen har ein fokus på eit effektivt og allsidig landbruk

Det årlege driftsbudsjettet og økonomiplanen skal leggje til grunn mål og prioriteringar som er vedtekne i kommuneplanen. Dette gjeld både når det gjeld aktivitetar i tenestoområda og utviklingstiltaka som kommunen planlegg å gjennomføre sjølv eller yte stønad til.

Modalen kommune har hatt ein økonomisk handlefridom som har gjort at kommunen til har kunna løyst eksisterande og nye utfordringar til beste for innbyggerane i kommunen med stor kommunal eigeninnsats.

Inntektene i åra framover vil truleg vere nokolunde stabile, det vil vere viktig at alle ledd i organisasjonen bidreg til ei økonomistyring som gjer at det til ei kvar tid er tilgjengeleg og tilstrekkeleg økonomisk handlefridom.

Dette vil òg setje krav til ei streng politisk prioritering av driftskostnader, lokale stønadsordningar og investeringstiltak.

3. Økonomiske føresetnader for budsjett og økonomiplan 2023 – 2026.

3.1. Føresetnader for inntektssida

3.1.1. Innleiing

I utrekning av rammetilskot og skatt er det tatt utgangspunkt i dei statlege føresetnadene oppdatert medio oktober etter framlegget til statsbudsjettet frå regjeringa.

For desse inntektspostane er det lagt til grunn eit stabilt nivå i planperioden (2023-2026). Me har altså ikkje lagt inn noko realauke, men ventar kun auke i tråd med løns- og prisvekst for desse åra.

3.1.2. Eigedomsskatt

For 2023 ventar me eigedomsskatteinntekt på kr 26,1 millionar, som vil utgjere om lag 23,3 % av samla budsjettert inntekt til kommunen. Det er ein auke både kronemessig og som andel av samla inntekt i høve til 2022. Auken knyt seg til eigedomsskatt på kraftproduksjonsanlegg, og det er i hovudsak auke i kraftprisane i 2021 som no slår inn i eigedomsskattegrunnlaget.

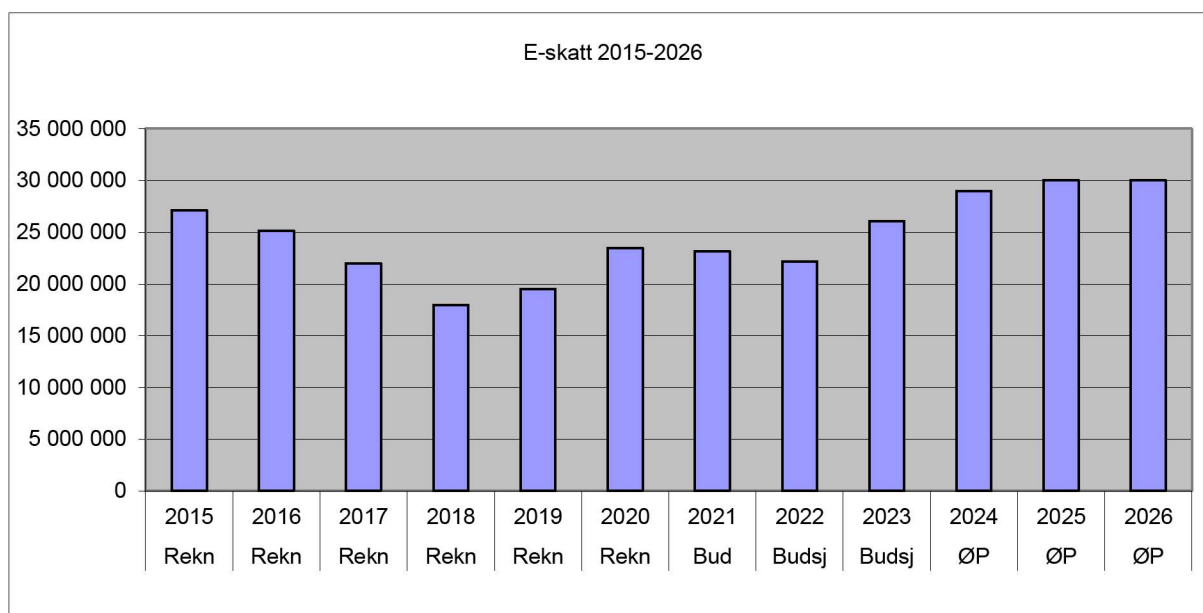
Eigedomsskatt vert skrive ut med 7 promille av grunnlaget (lova sin maksimalsats) i 2023. Modalen kommune skriv ut eigedomsskatt med heimel i eigedomsskatteleva § 3 bokstav c: «berre på Kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum». Kommunen har såleis kun eigedomsskatt på kraftproduksjon og kraftlinjer.

Eigedomsskatten forfell til betaling i 2 terminar: 31.03 og 30.09.

Det er likningsverdiar (formuesverdi) som ligg til grunn for utrekning av eigedomsskattegrunnlaget på kraftproduksjonsanlegg. Basert på nye prognosar er det venta at eigedomsskattegrunnlaget vil verte auka i 2023.

Diagram: Utvikling eigedomsskatt 2015 til 2026:

Alle talgrunnlag i faste 2023-kroner. Det er nytta 2,5 % deflator for alle åra.

Diagrammet syner realinntekt i prosent. Realinntekt vil seie at me har justert for pris- og lønnsvekst (inflasjon). Som ei forenkling har me lagt til grunn 2,5 % inflasjon pr år. Ein ser det er relativt store svingningar. Men me ventar auka inntekt framover. Dette skuldast den store auken i kraftprisane.

Eigedomsskatteinntekta utgjør ein relativt stor del av samla inntekt for kommunen. I 2023 er det venta at eigedomsskatteinntekta vil utgjere 23,3 % av samla driftsinntekt. Det er såleis ein svært viktig inntektspost, og kommunen er svært sårbar for nedgong på denne inntektsposten.

3.1.3. Skatt og rammetilskot

Inntekta i budsjettet for 2023 er rekna på bakgrunn av framlegget til statsbudsjett frå regjeringa. Rammetilskotet inkluderer både inntektsutjamninga og utgiftsutjamninga mellom kommunane. Utgiftsutjamninga tek høgde for ulike behov mellom kommunane, medan inntektsutjamninga tek høgde for ulik skatteinngang mellom kommunane. Skatt og rammetilskot utgjør 49,6 % av budsjettert driftsinntekt i 2023. I 2022 var andelen 50,1 %.

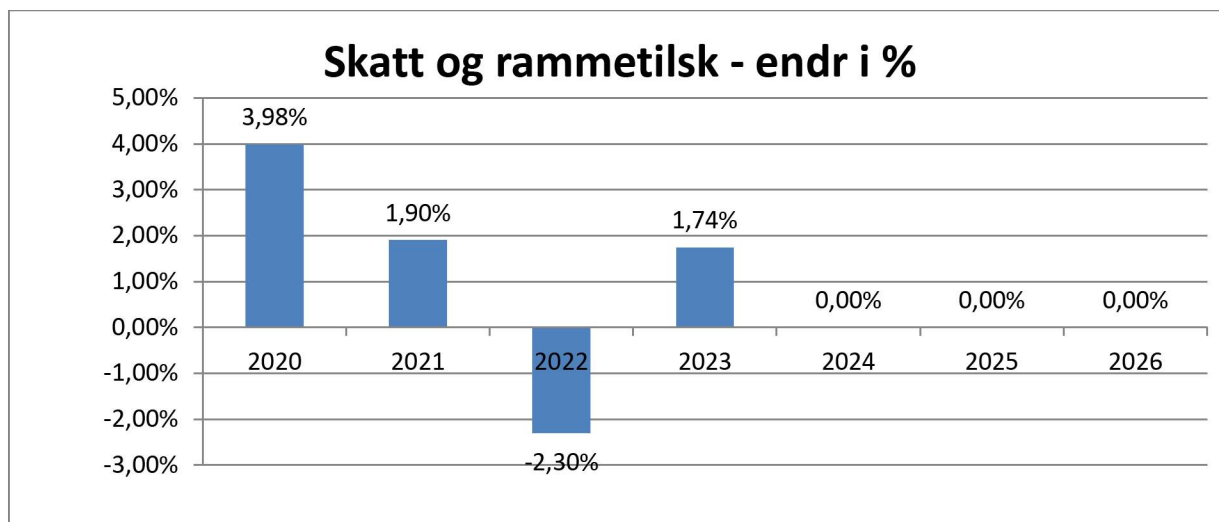
Det kommunale skatteøyret vert sett til maksimalsats ved kommunelikninga for 2023, dvs 11,15 % iflg framlegget til statsbudsjett, opp frå 10,95 % i 2022.

Det er lagt til grunn eit rammetilskot på kr 25,4 millionar og skatteinntekt på kr 30,2 millionar, inkl naturressursskatt, for 2022, samla kr 55,6 millionar. I opprinneleg budsjett for 2022 var tilsvarande tal kr 51,99 millionar, og i justert budsjett kr 53,4 millionar.

Oversynet under syner årleg prosentvis realendring i skatt og rammetilskot samla for åra 2020 til 2026.

Diagram: Utvikling skatt/rammetilskot 2020-2026 (årleg %-vis realendring):

Alle talgrunnlag i faste 2023-kroner.

Diagrammet syner utviklinga i skatt/rammetilskot dei seinare åra og ut planperioden. I faste 2023-prisar ser me at det har vore relativt store svingningar frå år til år, men dei siste åra i planperioden legg me til grunn ei flat utvikling, dvs inntektsutvikling heilt i tråd med løns- og prisvekst.

3.1.4. Kompensasjon for meirverdiavgift

Mva-kompensasjon frå mva-utgift i driftsbudsjettet for 2023 er lagt inn med kr 3,0 millionar. Same nivå er lagt til grunn utover planperioden.

3.2. *Føresetnader for utgiftssida*

3.2.1. Løns- og prisvekst

I Statsbudsjettet er samla løns- og prisvekst frå 2022 til 2023 venta å verte 3,7 %.

3.2.2. Godtgjering ordførar, varaordførar og andre folkevalde

Godtgjering for ordførar, varaordførar og folkevalde er budsjettert i høve gjeldande reglement.

3.2.3. Pensjonspremie og arbeidsgjevaravgift

Modalen kommune har avtale med KLP om pensjonsforsikring for alle tilsette utanom lærarane, som er forsikra i Statens pensjonskasse.

Budsjettføresetnadene er gjort med bakgrunn i følgjande prognosar for pensjonsleverandørane.

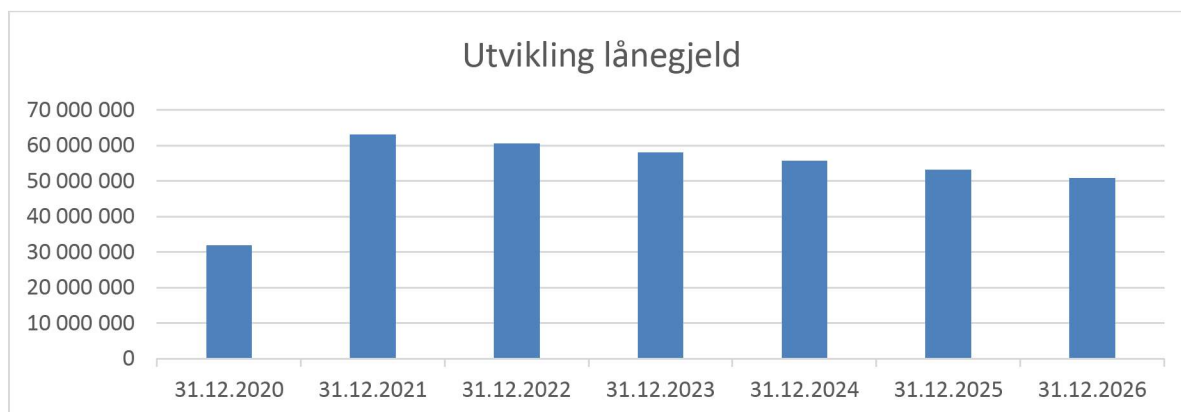
Pensjonspremie	KLP Fellesordninga 23,0 %
Pensjonspremie	KLP Sjukepleiarordninga 22,7 %
Pensjonspremie	SPK 9 % (Lærarar)

Arbeidsgjevaravgifta er rekna med 13 % av lønspostane inkl. pensjonspremie.

3.2.4. Avdrag

Modalen kommune legg ikkje opp til låneopptak i 2023 knytt til investeringar. Budsjettert avdrag vert sett til kr 2,5 millionar i 2023.

Lånegjelda vil pr 31.12.22 vere om lag kr 60,5 millionar utanom formidlingslån. Ved utløpet av planperioden 31.12.2026 er det lagt til grunn at lånegjelda er redusert til kr 50,8 millionar.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lånegjeld i % av dr.innt	32,2 %	57,5 %	53,4 %	51,9 %	48,4 %	45,9 %	43,8 %

Med siste låneopptak i 2021 auka lånegjelda i prosent av samla driftsinntekt auke frå 32,2 % pr 31.12.20 til om lag 57,5 % pr 31.12.21. Etter det vil prosentandelen synke, då det ikkje er planlagt nye låneopptak til investeringar i planperioden. Det langsiktige måtalet knytt til lånegjeld er vedteke til maksimalt 60 % av samla årleg driftsinntekt.

3.2.5. Lånerente

Lånegjelda til kommunen har flytande rentevilkår, der delar av lånegjelda har pt-vilkår og delar av lånerenta er bundet opp til 3 månaders Nibor – rente. I planperioden frå 2023 og utover er det lagt til grunn eit gjennomsnittleg rentenivå på 4 %.

3.3. *Folketal*

Modalen kommune har hatt ein god vekst i folketalet dei seinare åra. Pr 1.1. 2010 var folketalet 344 og pr 1.7. 2020 var folketalet oppe i 391. Etter det har det svinga litt med nedgang siste året. Pr 3. kvartal 2022 var folketalet 375.

I inntektsbudsjetteringa har me hatt ei forsiktig/realistisk tilnærming og lagt til grunn flat utvikling.

3.4. *Måltal*

Det er krav til at kommunar fastset måltal i samband med den økonomiske styringa. Dette skal vedtakast av kommunestyret i eit økonomireglement, men skal òg vere handsama i samband med rullering av budsjett og økonomiplan.

Måltala er omtala i dette dokumentet på ulike stader, men vert samla og presisert i dette avsnittet.

Vedtekne måltal i Modalen kommune er: Netto driftsresultat, lånegjeld, disposisjonsfond

Netto driftsresultat – minst 3 % av årleg driftsinntekt

Netto driftsresultat i prosent av samla driftsinntekt i planperioden:

	Reknesk	Reknesk	Budsj	Budsj	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekt	6,3 %	6,7 %	9,5 %	4,4 %	6,2 %	6,0 %	5,1 %

Lånegjeld – maks 60 % av årleg driftsinntekt

Lånegjeld i prosent av samla driftsinntekt i planperioden:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lånegjeld 31.12 i % av sum driftsinntekt	32,2 %	57,5 %	53,4 %	51,9 %	48,4 %	45,9 %	43,8 %

Disposisjonsfond – minst 10 % av årleg driftsinntekt

Samla disposisjonsfondsmidlar i prosent av samla driftsinntekt:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Disp.fond 31.12 i % av sum driftsinntekt	9,9 %	7,1 %	6,5 %	7,8 %	11,6 %	15,6 %	18,5 %

4 Budsjettløyvingar – avdelingane – taldel - oversyn

Kommunestyret skal handsama sak om budsjett og økonomiplan 2023-2026, i møte 15.12.2022.

Økonomisk sett legg me til grunn ein planperiode utan store inngrep for å kunne gjennomføre ei drift om lag på nivå med i dag. Inntektsnivået gjev rom for vidareføring av drifta utan store nedjusteringar og med eit resultat som tilfredsstillar målalet på minst 3,0 %. Det er likevel gjennomført nokre salderingar/reduksjonar i løyvingane til dei ulike budsjettområda i høve til budsjettinnspela. Årsaka er hovudsakleg å kunne få eit høgare netto driftsresultat enn målalet på 3 % av årleg driftsinntekt. Det vil vere naudsynt for å auke disposisjonsfondsmidlane til kommunen. For tida har me lågare nivå på disposisjonsfondsmidlane enn det langsiktig vedtekne målet på minst 10 % av årleg driftsinntekt. Gjennom å auke driftsresultatet vil me kunne auke avsetjing til disposisjonsfond og etter denne planen nå målsetjinga i 2024.

Inntektsnivået er venta å auke i planperioden. Hovudårsaka er auka eigedomsskatt som følgje av auka nivå på straumprisane. Effekten på straumprisen frå 2021 slår inn frå og med 2023 og effekten av straumprisen frå i år (2022) vil slå inn i eigedomsskattegrunnlaget for 2024. Det er likevel ikkje berre positive endringar når det gjeld eigedomsskatt. Framlegg om auka grunnrenteskatt for kraftselskap kan gje negativ effekt på eigedomsskattegrunnlaga og motverka effekten av høgare straumprisar. Me har likevel lagt til grunn at nettoeffekten av endringar i eigedomsskatten i planperioden er positiv.

Budsjettet for 2023 har ei bruttoramme (samla driftsinntekt) på omlag kr 111,9 millionar, og er så venta å auke noko i 2024 og 2025. Netto driftsresultat er budsjettert å verte omlag kr 4,9 millionar i 2022, noko som utgjer 4,4 % av driftsinntekta. Resultatet er planlagt å haldast over 3 % i heile planperioden.

Netto driftsresultat i planperioden:

	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekt	4,4 %	6,2 %	6,0 %	5,1 %

Modalen kommune har hatt ein solid økonomi og god handlefridom, men svingande inntektsutvikling har medført eit ekstra fokus på driftsresultatet dei seinare åra. Utfordringar og press på økonomien har i stor grad komme frå reduksjon/svingningar i eigedomsskatteinntekta. Det er viktig å planlegge og styre drifta, slik at me klarer å halde netto driftsresultat på eit nivå som gjev rom for å ha buffer mot uføresette hendingar/endingar, samstundes som investeringsnivået vert tilpassa resultatet frå drifta, og ein opprettheld høvet til å eigenfinansiera investeringane i størst mogleg grad.

Det er viktig å vera merksam både på utviklinga i driftskostnadene og -inntektene, slik at økonomien vert styrt til beste for kommunen og innbyggjarane. Å ha tilstrekkeleg med midlar til eigenfinansiering av investeringar er nødvendig, slik at ein kan sikra at det er høve til å få på plass nødvendig infrastruktur mv som ofte vil ha høg kostnad i høve til talet på brukarar/innbyggjarar.

4.0 *Kommentarar til budsjettet for 2023*

Budsjettframlegget for 2023 tek utgangspunkt i driftsnivået som har vore i 2022 og inkluderer justeringar for kjente endingar.

4.1. *Presentasjon av einingane:*

4.1.1 Rådmannen/sentraladministrasjon:

Rådmannen

Rådmannen har det overordna ansvaret for heile kommunen. Rådmannen skal syta for at sakene vert førebudd før politisk handsaming og for at politiske vedtak vert sett i verk. Sidan 1. januar 2013 har den administrative organiseringa vore ein modell med to nivå. Denne modellen har fungert godt. Leiarane for dei einskilde einingane har ansvar for sine område innan økonomi, personal og fag og rapporterer direkte til rådmannen.

Rådmannen har det overordna og samla budsjettansvaret. Det direkte og faglege ansvaret vert ivareteke av økonomisjefen. Rådmannen har direkte ansvar for dei delar av budsjettet som er meir sektorovergripande med særleg vekt på dei politiske organa, IKT, kommunekasserarfunksjon og næringsutvikling. Etter den administrative omorganiseringa er tenestene for sosial/NAV og barnevern òg lagt til rådmannen.

Modalen kommune skal vera ein effektiv organisasjon som utvikler og tar i bruk innovative og digitale løysingar. Digitalisering er eit viktig satsingsområde for Modalen kommune for å effektivisere arbeidsprosessar og betre tenestene til innbyggjarane. Innbyggjarane i kommunen forventar digitale tenester og digital dialog med kommunen. Organisasjonen er avhengig av digitale løysingar for å kunne effektivisere arbeidsprosessar og tenesteproduksjon ytterlegare framover. Eit sterkt IKT-samarbeid mellom kommunar er plattformen for vidare utvikling lokalt. Dette mellom anna for betre å ivareta og samordne dei ulike oppgåver som er lagt til kundetorget som eit sentralt dokument- og servicesenter for kommunen.

Dei tilsette i Modalen kommune utgjer den viktigaste ressursen som kommunen rår over. Ei opplæringsnemnd, der tillitsvalde er representert, styrer opplæringsmidlane som skal nyttast til utvikling og kunnskapsheving blant dei tilsette. Rådmannen og leiarane har òg det

overordna ansvaret for arbeidsmiljøet og personalpolitikken som er viktig i alle organisasjonar. Omorganisering, som er gjennomført, er både med å tydeleggjere ansvaret og styrkje personalarbeidet på einingsnivået. Midlar til kjøp av tenester frå bedriftshelsetenesta er sett av til å gjennomføre ulike tiltak som vert planlagt for 2023. Overordna personalansvar og felles oppgåver er lagt til stillinga for assisterande rådmann.

Stillingsressurs: Rådmannen: 100 %. Assisterande rådmann: 100 %
Sentralbord /arkiv/ kundetorg: 280 %

Fellesfunksjonar:

Lærlingeordning: Vi har ved inngangen til 2023 3 læreplassar som inngår i den kommunale tenesteproduksjonen.

Seniortiltak: Ordninga er føresett vidareført.

Rådmannen - Mål for 2023:

- Implementere bruk av det nye kvalitetsstyringssystemet Netpower i alle einingane.
- Gjennomføre felles samarbeidsprosjekt gjennom IKT-Nordhordland for digitalisering
- Gjennomføre felles prosjekt med dei andre randkommunane og nye Alver kommune for å greie ut moglege samarbeidsområde innafor tenesteutviklinga til kommunane.

Kommunekasserar/økonomisjef

Oppgåvene til avdelinga omfattar rekneskapsføring og årsavslutning, remittering/rekningsbetaling, fakturering og oppfølging, budsjett og budsjettoppfølging, eigedomsskatt, finans/likviditet, samt støtte og rådgjeving for avdelingane.

Stillingsressurs: Økonomisjef: 100 %

IKT

Det interkommunale IKT-samarbeidet i Nordhordland har gjeve gode resultat for alle kommunane. Samarbeidet har styrka tenestene og ein ser god nytte av dette samarbeidet både for utføring av tenester, innkjøp, driftstryggleik og utviklingsoppgåver.

Til vår del av IKT Nordhordland sine driftskostnader for 2023 er det sett av kr 1 850 000. I tillegg kjem kostnader for ulike lisensar, kontingentar, digitalisering og ulike prosjektkostnader.

Innan IKT-budsjettet har vi no samla alle føringar av kostnader relatert til IKT (drift, investeringar, serviceavtalar og lisensar) for alle einingar og sentraladministrasjon samt kostnader til kopimaskiner og telefoni. Innan dette budsjettområdet vert òg alle inntekter og kostnader til drift og vedlikehald av fibernettet ført. Dette gjev god styring og kontroll. Budsjettet tek omsyn til å vidareføre tilbod og kvalitetsnivå som vi har i dag, slik at vi kan samhandle og vere på eit kvalitetsnivå på linje med samarbeidande kommunar.

Samfunnstryggleik og beredskap

Kommunen har eit generelt og grunnleggjande ansvar for å ta i vare innbyggjarane sin sikkerheit og trygghet innanfor sitt geografiske område. Alle uønskte hendingar skjer i ein kommune, og kommunane utgjer det lokale fundamentet i den nasjonale beredskapen.

På bakgrunn av ny organisering gjennomførte kommunen ein hovudrevisjon av den overordna krise- og beredskapsplanen i 2013. Planen vart sist revidert hausten 2019, men mindre endringar i planen skjer fortløpande gjennom året og fast ved overgang til nytt kalenderår. Tenestene har òg eigne beredskapsplanar basert på lokale forhold.

Kommunen skal ta omsyn til tryggleik og beredskap i samband med all arealplanlegging. Det er m.a. krav om at det vert utarbeida risiko- og sårbarheitsanalyse i samband med alle nye reguleringsplanar. Forskrift om konsekvensutgreiingar omtalar i kva tilfelle det skal utarbeidast konsekvensutgreiing (KU) og kva denne skal innehalde.

Mål og tiltak for samfunnstryggleik og beredskap i 2023 er :

- Gjennomføre ei årleg beredskapsøving for kriseleiinga
- Årleg revisjon av krise- og beredskapsplan

Mo sokn

Tilskotet til Mo sokn (kyrkja) inngår i ansvaret til rådmannen. For 2023 er det i budsjettframlegget til rådmannen lagt til grunn kr 1 250 000 i tilskot til drifta. Dette er omlag 4 % auke i høve til 2022. Mo sokn har ulike aktivitetar for alle aldersgrupper i kommunen, og mykje av arbeidet dei gjer er basert på frivillige.

Politisk

Godtgjering til ordføraren og alle folkevalde vert belasta ansvaret til Rådmannen. Budsjettet er justert i samsvar med gjeldande reglement. Dette gjeld òg kostnader til frikjøp og refusjon av tapt arbeidsforteneste for folkevalde. Tilskot til fordeling mellom politiske parti er avsett med kr 10 000 då det synast å ikkje vere stor trong til politisk arbeid utover frikjøpsordningar og godtgjerdsløst etter revidert reglement.

4.1.2 Kultur

Første kvartal i 2023 får kulturavdelinga på plass konsulent for kultur og fritid i 100 % stilling. Deler av denne stillinga er knytt til Bryggjeslottet, oppfølging av ungdomsråd og fritidsklubb. Kulturplan for Modalen er vedtatt i kommunestyret 24.09.20 sak 37/20.

Kulturavdelinga har eit overordna ansvar for kultur-, idretts- og aktivitetslivet i kommunen, og er ein pådrivar på nokre område og ein tilretteleggjar på andre. Pådrivarrolla inneber å invitere til eller etablere samarbeid, utvikle arrangement og leggje til rette for at andre kan skape. Avdelinga syt for tildeling av kulturmidlar og kulturminnevernstønad, samt samarbeid med skulen om «Den kulturelle skulesekken», samarbeid med barnehage om «Den kulturelle barnehagesekken» og samarbeid med Modalstunet om «Den kulturelle spaserstokken». I tillegg legg me til rette for arrangement som t.d. barna sin dag, julemarknad, Modalsdagane, bygdekino og konsertar. På arrangementssida er Modalsdagane det største løftet for avdelinga.

Me søker å vere eit kontaktpunkt for folk utanfrå som ynsker informasjon om Modalen. Det er mange som nyttar turstiane våre, og eininga bidrar til å fremme turisme med utgangspunkt i det kulturelle perspektivet.

Koronapandemien har sidan 2020 avgrensa kommunen sine arrangement. Samfunnet er meir og meir tilbake til slik det var før 12. mars 2020. Sjølv om kulturkonsulentstillinga har vore

vakant store delar av 2022 har ein likevel fått gjennomført dei tradisjonsrike arrangementa og aktivitetane i kommunen. Nedstenging av samfunnet voner vi er over for denne gang og vi tek sikte på å tilrettelegge og gjennomføre arrangement med nye, gode smittevernvanar i 2023

Målsetjing for 2023

- Utarbeida handlingsplan og prioritering av turstiar
- Tilrettelegge for at dagsturhytta vert ein god møteplass
- Bidra til å gje born og unge i Modalen eit variert tilbod.
- Ha gode rammevilkår for lag og organisasjonar.

Bryggjeslottet

Drifta av Bryggjeslottet ligg under kundetorget.

Bryggjeslottet skal vere ein tilgjengeleg aktivitetsarena for lag og organisasjonar gjennom heile året. Her vert større fellesarrangement som kino, konsertar og t.d. julemarknad haldne. Bygget har ein viktig folkehelsefunksjon for innbyggjarane i Modalen gjennom eit lågterskeltilbod som fysisk aktivitet i gymsal, symjebasseng og treningsrom. I tillegg er huset ein sosial møteplass for folk i ulike aldrar.

Bryggjeslottet skal vere ein lågterskel møteplass for alle som vil kome. Det er difor vesentleg å sjå på kva moglegheiter som finns for å tilrettelegge betre for brukarane, både barna og dei vaksne.

Det er bruk for å sjå på nye/fleire område for aktivitet for m.a. å kunne oppretthalde inntektsnivået framover. I september 2022 vart bowlingsbana stengt. Etter å ha vore i drift sidan 2007 var det større tekniske utfordringar i løpet av året som førte til redusert drift våren 2022 og til slutt stenging. Bana må oppgraderast og ved ei evt løyving av midlar i 2023 vil bana likevel vere stengt store deler av 2023.

Målsetjing for 2023

- Bryggjeslottet skal vera sentral i marknadsføringa av kommunen.
- Bryggjeslottet skal vera eit kultur- og aktivitetshus for folk i alle aldrar.
- Renovere bowlingbana
- Vurdere andre tilbod/aktivitetar i huset.

Biblioteket

Biblioteket har 50 % stilling som biblioteksjef. Biblioteket er bemanna onsdag, torsdag og fredag, medan det er sjølvbetent løysing dei andre vekedagane.

Me vil sjå på moglege nye vegar å gå for biblioteket vårt. Sektoren er i endring. Tradisjonelt bokutlån aleine er ikkje lenger den einaste «foten» biblioteket skal stå på. Kunnskap, oppleving og oppdaging er framleis viktige stikkord, men formidlarrollen har blitt ein meir sentral del av samfunnsoppdraget. Biblioteka skal sjølve «dra i gang» eller vere vertskap for ulike typar (kulturelle) arrangement.

Målsetjing for 2023

- Halde fram med utvida opningstid – tidvis ubetent
- Utgreie kva slags digitale tenester me kan og bør tilby.
- Digital kompetanseheving for innbyggjarane. Blir utført i haust
- Biblioteket skal vera ein møteplass som formidlar kunnskap og oppleving.

Ungdomskoordinator

Ungdomskoordinatorrolla har vore vakant hausten 2022. Rolla er frå 2023 knytt saman med stillinga som konsulent kultur og fritid. Konsulenten har ansvar for ungdomsklubben og ungdomsrådet.

Fritidsklubben

På grunn av vakant stilling som ungdomskoordinator i 2022, har det vore avgrensa aktivitet i fritidsklubben.

Målsetjing for 2023

- Tilrettelegge for fritidsklubb for elevar til og med 7. klasse, samt for elevar frå 8. klasse og oppover
- For ungdomsklubben å besøkje eller invitere ein anna ungdomsklubb.
- Arrangere minst ein utflukt til Bergen med foreldre som støttespelarar.
- Jobbe med inkludering på gruppenivå.
- Gje tilbod om aktivitetar i sommarferien.
- Invitere minst ein ekstern føredragshaldar kvart semester.

Ungdomsrådet

Ungdomsrådet arbeider for at Modalen kommune skal vera ein god kommune å veksa opp i, og skal vera med å gje råd i beslutningar som påverkar born og ungdom. Dette gjeld både utdanning, kultur, miljø, samferdsle, idrett, helse og samfunnsutvikling.

Målsetjing for 2023

- At ungdomsrådet sitt syn skal kome fram i kommunal sakshandsaming.
- At rådet skal vere informerte om relevante sakar som er til politisk eller administrativ handsaming.
- At rådet skal ha ei god forståing av eige mandat og rettigheter.

4.1.3 Sosial og barnevern:

Barnevern

Modalen kommune har inngått vertskommunesamarbeid med kommunane Osterøy og Vaksdal frå 01.07.2022. Samarbeidsavtalen vart lagt fram for kommunestyret i sak 020/2022 den 25.05.2022, og små endringar i avtalen vart handsama i sak 042/2022 den 03.11.2022.

Det vert gjennomført nettverksmøte 4 gonger pr. år framover kor barnevernet tek del i nettverksgruppe saman med ass. rådmann, PPT, skulen, barnehagen og Helsesenteret i Modalen.

Alkohol/rus

I juni 2020 vart det i kommunestyret i Modalen vedteke revidert *Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024*.

Modalen kommune har avtale med privat skjenkekontrollør som fører tilsyn med, og kontroll av, sals- og skjenkestadane. Kontrolløren rapporterer årleg på gjennomførte tilsyn.

Modalen har pr. i dag 2 butikkutsal og 1 skjenkestad for alkoholhaldig drikke i kommunen. Rådmannen har delegert fullmakt til å tildele ambulerande løyve og einskildløyve.

Edruskapsvern omfattar førebyggjande perspektiv, rettleiing og iverksetjing av tiltak dersom behov oppstår. Den rusmiddelpolitiske handlingsplanen skildrar korleis dette tilbodet er lagt opp. Rådmannen vil understreke at det er avgrensa etterspurnad etter slik hjelp i kommunen, kun 0 – 1 saker pr. år, men at det er av høg verdi at tenesta fungerer godt når behov oppstår. Naturlege samarbeidspartar er NAV og eining for helse.

NAV/sosial

Modalen kommune inngår i interkommunalt samarbeid om NAV-teneste med kommunane Austrheim, Fedje, Masfjorden og Gulen; NAV Fensfjorden. NAV Fensfjorden er lokalisert på Hosteland i Masfjorden kommune.

NAV Fensfjorden samlar kommunalt NAV og statleg NAV. Det er Masfjorden kommune som er vertskommune for samarbeidet, øvste leiar er rådmannen i Masfjorden.

Modalen kommune sine innbyggjarar skal kunne nytte NAV-tenestene gjennom telefon, *Mitt NAV* (direkte personleg kommunikasjon via NAV si nettside – krev innlogging), samt individuelle møter med NAV-tilsette i Modalen etter avtale. Det er i 2022 oppgradert kontor/møterom for NAV på Helsesenteret etter nye lovpålagte krav.

Mål 2022 - evaluering

1. Vidareføre mål 2 frå 2020:
Etablere system for tilstandsrapport for Vaksdal barnevern – fokus Modalen kommune.

Evaluering:

Det er lagt opp til at tilstandsrapport for barnevernstenesta årleg vert handsama i kommunestyret. Det vil vidare vere fokus på korleis ein kan orientere og involvere politisk nivå i oppfølging av barnevernstenesta og dette vil vere ein del av målsettinga for 2023.

2. Vaksdal og Osterøy kommunar er i dialog om moglege samarbeid om framtidige barnevernstenester. Dersom det ligg føre endringar i løpet av 2022 skal Modalen kommune gjere ei vurdering av evt. ny løysing, korleis me skal evt. tilpasse oss denne.

Evaluering:

Modalen kommune har inngått interkommunalt samarbeid med Vaksdal og Osterøy, der Osterøy er vertskommune. Etablering av rutinar og system for oppfølging av dette samarbeidet er del av målsettinga for 2023.

3. Kontinuerleg mål NAV:
Sikre at NAV Fensfjorden leverer tenester i tråd med det Modalen kommune er tent med.

Evaluering:

Det vert halde erfaringsmøter i regi av Masfjorden kommune som sikrar ein to-vegs kommunikasjon og fortløpande evaluering. Det har i 2022 vore oppgradering av møterom/kontor for NAV på Helsesenteret etter nye lovpålagte krav.

Mål 2023

1. Etablere rutinar og system for samarbeid i nytt interkommunal barnevernsteneste mellom kommunane Osterøy, Vaksdal og Modalen:
Faste samhandlingsrutinar for vertskommunesamarbeidet, både administrativt og politisk.
2. Etablere rutinar for oppfølging for ny lovpålagt teneste knytt til russaker:
Frå 01.07.2022 fekk kommunane ei ny lovpålagt oppgåve knytt til oppfølging, råd og rettleiing til personar som illeggas møteplikt for gjennomføring av ruskontroll.
3. Kontinuerleg mål NAV:
Sikre at NAV Fensfjorden leverer tenester i tråd med det Modalen kommune er tent med.

4.1.4 Næring

Det er assisterande rådmann som føl opp tenestområdet Næring. Dei viktigaste oppgåvene er å sikre at kommunen sin vedtekte strategiske næringsplan (2017) vert følgt opp, samt sakshandsaming/forvaltning knytt til næringsfondet.

Modalen kommune er ein del av Osterfjorden næringsamarbeid saman med Osterøy og Vaksdal kommunar. Her har det vorte arbeidd med strategisk plan, oppfølging av felles prosjekt, samt arrangering av kurs.

Næringsutvikling er ein viktig del av samfunnsutviklinga i Modalen. Me har eit noko avgrensa næringsliv kor om lag 80 % av arbeidsplassane er i kommunal sektor. Samstundes har me verksemder som har gjort stort og viktig arbeid og bidreg med lokale arbeidsplassar.

Det vart i kommunestyret i juni 2020 vedteke å byggje nytt nærings- og tenestesenter. I årsskiftet 21/22 flytta administrasjonen inn i nye kontor på Flodmaal, saman med Uni Micro og andre næringsaktørar. Felles lokasjon vil kunne styrkje samhald og samarbeid med ulike aktørar som ynskjer å etablere og vidareføre næringssettinga i Modalen.

I 2022 (per 31.10.2022) har følgjande fått innvilga stønad frå næringsfondet:

Mottakar av stønad	Sum og type stønad	Kommentar
Næringsfondsstyret:		
<i>Svein Mo AS</i>	<i>Kr. 577 500,- i tilskot</i>	<i>Næring/Tenester</i>
<i>Søre Steinsland beitelag, prosjekt Smalband dekning for sporing av beitedyr</i>	<i>Kr. 130 000,- i tilskot</i>	<i>Landbruk</i>
<i>Mofjord Maskin AS, kompetanse og kjøp av maskinar</i>	<i>Kr. 317 000,- i tilskot</i>	<i>Næring/Tenester</i>
<i>Industriutvikling Vest, Næringsinkubator</i>	<i>Kr. 20 000,- i årleg tilskot – 5 år</i>	<i>Næring/Tenester</i>
Administrativt vedtak:		

<i>iModalen AS, prosjekt «Cruise and hike»</i>	<i>Kr. 85 600,- i tilskot</i>	<i>Reiseliv</i>
<i>Irene Taule, Frisør i Modalen</i>	<i>Kr. 45 094,- i tilskot</i>	<i>Næring/Tenester</i>
<i>Lille Dalen – bærekraftig leketøysproduksjon</i>	<i>Kr. 61 958,- i tilskot</i>	<i>Næring/Tenester</i>
<i>Lokalhistorisk bokprosjekt</i>	<i>Kr. 70 000,- i tilskot</i>	<i>Omdømme/marknadsføring</i>

Næringssettinga i Modalen kommune føregår i tett samarbeid med landbrukstenesta. Landbruket representerer ein stor del av den samla næringsverksemda i kommunen. Dette finn ein att i kommunen sin strategiske næringsplan, samt i dei særlege stønadsordningane (næringsfondet) som er retta mot landbruket.

Mål 2022 – evaluering

1. Revisjon av Modalen kommune sin strategiske næringsplan

Evaluering:

Det var i 2018 og 2019 vedteke å sette i gang eit prosjekt knytt til næringsutvikling, planlagt i 2 faser. Den første fasen vart følgt opp gjennom Workshop under leiding av MK reklame der formannskapet og administrasjonen tok del. Det har ikkje vore prioritert å følgje dette prosjektet opp vidare, og målsettinga for 2022 var å komme i gang med revisjon av Modalen kommune sin strategiske næringsplan.

Hausten 2021 vart det etter bestilling frå kommunestyret, utarbeida ein rapport av Industriutvikling Vest (IU) om næringsutvikling i Modalen kommune. I arbeidet vart næringsliv, politikarar og andre interesserte involvert, og rapporten vart orientert om for kommunestyret i møtet 20.01.2022, samt i felles møte med næringsaktørar og andre interesserte i mars 2022. Oppstart av revidering av Modalen kommune sin strategiske næringsplan vert vidareført som mål for 2023.

Mål 2023

Vidareføring av mål 2022: Revisjon av Modalen kommune sin strategiske næringsplan.

4.1.5 Skule

Rektor ved Mo skule er ansvarleg for rammeområdet. Ansvarsområdet omfattar grunnskulen, skulefritidsordninga, vaksenopplæring på grunnskulenivå og kulturskulen. I tillegg har rektor det kommunale skuleansvaret som ein del av stillinga.

Grunnskulen

Alle elevar frå Eidslandet i Vaksdal kommune går framleis på Mo skule. Avtalen gjeld for eit år om gongen fram til den vert sagt opp av ein av partane. For 2023 betaler Vaksdal kommune kr 105 290 pr elevplass pr. år. Dette er i tråd med satsar for gjesteelevar i Hordaland fylke og gjeld òg for andre gjesteelevar ved Mo skule.

Elevtal	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	57	66	74(19)	71(16)	74(17)	72(17)	79(16)	77(15)	86(20)	81(19)

Elevtal	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	70(9)	65(5)	59(4)	58(5)	55(7)	55(7)

(Tala i parentes viser elevtalet frå andre kommunar som inngår i det samla elevtalet.)

Kulturskulen: Kulturskulen i Modalen er lokalisert til Mo skule. Kulturskulen gjev tilbod i musikkopplæring innan song, piano og gitar. I tillegg vert det arrangert kortare kurs innan andre kultur-/uttrykksformer. Hausten 2022 er det 18 elevplassar ved kulturskulen i Modalen, dette er ei dobling frå førre skuleår.

SFO er organisert med opning før og etter ordinær skuletid som tidlegare. Elevar i 1.- 4.klasse har SFO inne i skuletida dei dagane dei har korte undervisningsdagar. Dette tilbodet vert gjeve utan foreldrebetaling, då det ikkje er sett opp skuleskyss etter undervisningsslutt for desse elevane. Rammeplan for SFO er no implementert ved Modalen SFO.

Born i SFO:	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	16	11	23	25	32	28	28	31	37	32

Born i SFO:	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	26	17	19	18	21	20

Vaksenopplæring

Modalen kommune kjøper teneste frå Alver innan vaksenopplæring på grunnskulenivå.

Stillingsressurs for alle ansvarsområde: 15,85 årsverk.

PPT:

Pedagogisk psykologisk teneste vert kjøpt frå Vaksdal kommune. Budsjettmessig vart dette lagt inn under Mo skule frå 2014.

Mål 2023

- Halda fram arbeidet med skulebasert kompetanseutvikling og vidareutvikla Mo skule som ein lærande organisasjon. Modalen kommune er del av Nordhordland kompetanseregion. Gjennom dette deltek skulen i utviklingsarbeid saman med regionen. Inneverande og komane år skal Modalen delta i DEKOMP (desentralisert kompetanseutvikling) der ein mellom anna får nytte av samarbeid med Høgskulen på Vestlandet.
- Opplæringsfasen i PALS er over. No vert det viktig å oppretthalda arbeidet med dette i personalet og i klassane som ein del av det daglege arbeidet.
- Fokus på tidleg innsats og tilpassa opplæring.

- Arbeida for oppgradering av uteområdet ved Mo skule.

4.1.6 Barnehage

Modalen barnehage er ein 2-avdelingsbarnehage, med avdelingane 0-3 år og 3-6 år.

Styrar er ansvarleg for rammeområdet.

Staten sine tilskot til drift av barnehagen inngår i rammetilskotet ut frå talet på born i alderen 0-6 år busett i Modalen kommune. Born busett i andre kommunar kan nytta plass i barnehagen, så lenge det er avtale med bustadkommunen om finansiering av plassen.

Det er 24 barn, 33 plassar i barnehagen. 4 av borna kjem frå andre kommunar. Bemanninga vert justert i høve til barnetal og bemanningsnorm.

Bemanningsnorma er 1 vaksen pr. 6 barn. Me erstattar planleggingstida til pedagogane (kvar pedagog har 4 timar planleggingstid) med assistentar, slik at ein i større delar av barnehagekvardagen går med full bemanning.

Barnetal:	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	28	36	36	37(7)	32(6)	34(9)	34(9)	31(8)	21(6)	21(5)	28(9)

Barnetal:	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	28(9)	27(12)	31(11)	28(10)	27(8)	21(2)	24(4)

Tala i parantes viser barn frå andre kommunar som inngår i det samla barnetalet.

Stillingsressurs: 8,57 årsverk.

Utviklingsmål Modalen barnehage 2023

1. Har fått innvilga nye Regionale kompetansemidlar som skal nyttast til barnehagebasert kompetanseutvikling i Språk og kommunikasjon- førebygging av språkvanskar
2. Arbeide målretta og iverksette tiltak for å redusera sjukefråvær.
3. Uteområdet. Vidare plan for uteområdet og utbetringar vert arbeida med og det er meldt inn ynskje om oppgradering av området for dei yngste barna i barnehagen. Laga eit spennande leikemilø for barna i denne aldersgruppa som bidreg til å fremma motorisk aktivitet, rolleleik, vennskap og gode leikeopplevingar.

4.1.7 Pleie og omsorg

Modalstunet har totalt 16 sjukeheimsplassar. Drifta har stabilisert seg på 7-9 plasser gjennom året inkludert korttidsplassar /avlastning/2 stk leigeplassar frå februar 2022. Det er innafor den ramma normtal staten ser for behovet dei komande år til eldre over 80 år i Modalen. I budsjettet for 2023 er det lagt inn inntekt frå 2,5 leigeplassar til andre kommunar i eit år.

Siste fire år ventar tenesta ein stor auke i heimetenester, som vil gje auke i tenestetimar i åra som kjem. I tillegg er lovpålagde tenester innan avlastning aukande, noko som vil påverke

budsjettet. Me erfarer òg tilflytting av eldre til kommunen frå nærliggande kommunar som har behov for tenester. Ved at fleire eldre bur heime, vil det verte behov for auke i heimeteneste og praktisk bistand.

Samhandlingsreforma innført i 2012, har ført til at utskrivingsklare pasientar vert tidlegare tilbakeført til kommunen. Behandling som tidlegare vart utført på sjukehus vert no utført i kommunen. Det krev spesialsjukepleiarutdanning innan ulike fagområde. Det er og innført pakkeforløp i ulike behandlingar på sjukehus, som gjer at pasientane treng oppfølging av sjukepleiar i kommunen. Behandlingar knytt til medikament og utstyr gjev auke i kostnad. Det er lagt inn kostnad i budsjett til fagleg opplæring.

Kommunen har krav til sjukepleiekompetanse 24 timar i døgeret. Ut frå at me ser ein auke i pasientar med samansette diagnosar, vil det vere naudsynt å ha god sjukepleiekompetanse i tenesta. Avtalen om øyeblikkeleg hjelp plassar med Alver går ut 31.12.22, og kommunen må sjølv tilrettelegge plassar. Det fører til ein auke i kostnad til oppbygging, innkjøp av utstyr og sjukepleiekompetanse heile døgnet samt legesamarbeid for forsvarleg tilbod.

Frå 2013 har tenesta gjeve dagtilbod til heimebuande demente og andre eldre i kommunen. Totalt 14 eldre har tilbod pr.no. Ut frå at talet på eldre vil auke i åra som kjem, vil etterspurnaden av tenesta auke. Tilbodet er ope kvar onsdag frå kl. 07.30 – 15.00. Ved at eldre heimebuande møtes i eit fellesskap, gjev det dei livskvalitet og meistring til å bu lengst mogleg i eigen heim. Såleis er det eit førebyggjande tiltak for bl.a kunne redusere/unngå angst og depresjon. Ved å tilby denne tenesta, vil det kunne utsetje institusjonsplass, og dermed redusere kostnader i drifta. Tilbodet er frå 2020 integrert i budsjettet i kommunen.

Trimtilbodet til eldre på Øvre Helland i samarbeid med lege/fysioterapeut og Teknisk etat vonar ein kan starte opp igjen neste år. Ca 5-7 eldre har delteke på tilbodet.

Velferdsteknologiprogram (NVP), (St. meld nr. 29 (2012-2013), skal sikre at velferdsteknologi blir ein integrert del av helse- og omsorgstenestene. Frå 2022 vart VFT lagt inn i drifta i kommunen, det gjer at tenesta vil få kostnader til innkjøp/leige og drift av utstyr i åra som kjem. I framtida vil me kunne sjå vinstar i drifta. Bruk av velferdsteknologi skal vere ein del av dei heilskaplege tenestene som vert tildelt etter søknad.

Innføring av Digi Helse, som er eit kommunikasjonsverktøy knytt til Helsenorge, gjev innbyggjarar høve til elektronisk samhandling med tenesta. Kostnad med implementering, lisensar og opplæring vert lagt inn i budsjettet.

Reforma «Leve hele livet» er ei kvalitetsreform som skal integrerast i kommunane frå 2019 – 2023 (St.m 15. 2017-2018). Meldinga sitt hovudfokus er å skape eit meir aldersvenleg Noreg, og finne nye og innovative løysingar på dei kvalitative utfordringane knytt til: aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, samanheng og overgangar i tenestene. Det vert lagt inn midlar i budsjettet til gjennomføring av reforma.

Det har i 2022 vorte tilsett 5 nye sjukepleiarar i ledige stillingar etter at kommunestyret gjorde vedtak på rekrutteringstiltak for å rekruttere sjukepleiarar. Det har i tillegg vorte nytta sjukepleiarar frå vikarbyrå me har rammeavtale med, og i tillegg nytta privat byrå utanfor avtale for å klare å dekke drifta. Det gjev store kostnader i drifta. Evaluering av tiltaka skal til ny vurdering hausten 2022. Tenesta vonar at tiltaka vert vidareført, då ein ser dei har hatt effekt for rekrutteringa.

Pleie og omsorgsteneste: Mål 2023

1. Arbeide målretta mot reduksjon i sjukefråvær - fokus på arbeidsmiljø
Frist: Kontinuerleg gjennom året gjennom møter med HTV/verneombod ein gong/mnd og personalmøter kvar 6-8 veke, sjukepleiemøter kvar 6 veke.
2. Kompetanseheving for tilsette med vidareutdanning, faglege kurs mm.
Planlagt 2-3 tilsette på kurs ved Verdighetscenteret - akuttmedisinsk eldreomsorg
Frist: I løpet av året.
3. Vidareutvikle gode kvalitetssystem (rutiner) i organisasjonen, gjennom auka myndiggjering av tilsette og personalmøter kvar 6 – 8 veke.
4. VFT skal vere ein del av drifta, opplæring til tilsette, brukarar og pårørande mm.
Frist: Kontinuerleg gjennom året.
5. Implementering av Digi Helse i drifta, opplæring tilsette, brukarar og pårørande.
Frist 01.06.2023.
6. Implementering «Leve hele livet» reforma.
Frist: Kontinuerleg gjennom året.
7. Implementering og opplæring i nytt journalsystem frå 01.01.23
Frist: Kontinuerleg gjennom året.

Stillingsressurs: 22 årsverk

4.1.8 Kommuneoverlege/Helsesenteret

Kommuneoverlegen har leiaransvar for helsetenestene i kommunen. Dette omfattar legetenesta, helsestasjon, fysioterapitenesta, legetenesta på sjukeheimen og psykisk helseteneste. Kommuneoverlegen har òg ansvar for smittevern, miljøretta helsevern, beredskap og er kommunen sin medisinsk-faglege rådgjevar.

Handtering av virus-sjukdomar har vore ein stor del av aktiviteten vår også i 2022. Det kan synast som me i tillegg vil måtte retta fokus på rehabilitering for nokon av dei som har gjennomgått covid-sjukdom. Barn og unge har opplevd negative konsekvensar som følgje av smitteverntiltak. Sårbare unge og vaksne har blitt meir isolert. Me var difor glade når me fekk innvilga søknad om prosjektmidlar/prosjektstilling hjå statsforvaltaren og kunne tilsetje 100% helsesjukepleier.

Psykisk helseteneste har i tillegg til ansvar for å yte tenester til menneske med psykiske lidningar og problem også ansvar for tenester til menneske med diagnosen psykisk utviklingshemming. Som ein del av rammetilskotet til kommunen, mottek kommunen eit tilskot pr utviklingshemma innbyggjar. Me har to psykiatriske sjukepleiarar i kommunen, begge med stillingsheimlar på 100%. Ein psykiatrisk sykepleier er godkjent Vivat-instruktør og heldt kurs i sjølmordsførebyggjande arbeid. Helsesjukepleiar har dette året samarbeida

godt med den psykiske helsetenesta og hatt ansvar for ein del elevsamtaler, koordinering og nokre ansvarsgrupper.

Kommunen har ikkje hatt psykologteneste lokalt sidan mai 2018. Frå hausten 2020 har me tilsett psykolog i ein 20 % stilling. Han er i Modalen annakvar veke.

Me har i år hatt 100 % helsesjukepleiar-stilling i kommunen og arbeider no med å forlengje denne arbeidsavtalen. Ny helsesjukepleier har fylt rolla si særst godt.

Leiande fysioterapeut slutta etter 14 år, og me har greidd å rekruttere ny fysioterapeut i 100 % stilling. Han starter for fullt 28. november. Stillinga består av klinisk fysioterapiarbeid på helsesenteret i tillegg til arbeid på Modalstunet og hjå dei heimebuande. Fysioterapeuten har òg ansvar for søknad, opplæring/tilpassing, frakt og reparasjonar hjelpemidlar. Tenesta drifter to trenings-/ trimgrupper og er kontaktperson for koordinerande eining (KE) inkludert opplæring av koordinator.

Det har ikkje lukkast å få ergoterapeut på plass til no. Midlar til stillinga er i budsjettet omdisponert til vikarlege og kommunen er no bemanna med 50 % kommunelege, spesialist i allmenntilleggsmedisin og 70 % kommuneoverlege, spesialist samfunnsmedisin. Kommunen har sendt søknad om registrert utdanningsinstitusjon for kommunelegen som har starta spesialistutdanning i samfunnsmedisin. Kommunen arbeider med å legge til rette for heile spesialistutdanningsløpet, noko som vil krevje ekstra av oss alle.

Me er sårbare på helsepersonellsida når virusmitte treffer helsesenteret i Modalen. Likevel har me greidd å halde ope heile året inkludert feriar. Å dele legestillinga i fleire mindre stillingar gjer oss mindre sårbare ved sjukdom. Me greidde å rekruttere lisenslege som vikar i sommarferien og det var ein god erfaring. Me har auka helsesekretærressursen til 80 % då pasientstraumen har auka og det er meirarbeid med to legar på kontoret. Det at alle i helseeininga er fleksible med tanke på oppgåver og i tillegg samarbeider særst godt er ein stor styrke.

Helsetenesta sitt journalsystem skal fornyast både kva gjeld anbud og anskaffelse. Vi er gjort kjent med ei meirutgift både til innkjøp, vedlikehald, opplæring. Dette inngår i eit interkommunalt prosjekt.

Kommunelege: Mål 2023-26

- Tilby tilgjengelege helsetenester og førebyggjande tiltak med god kvalitet til folk i Modalen
- Ha god kapasitet på vaksinerings og testing i samband med covid-19 og andre virusjukdomar.
- Sikre at helsesjukepleiar held fram i 100% stilling.
- Sjå til at følgjer av covid-pandemien vert minst mogeleg både for kommunen og den enkelte innbyggjar.
- Halde på gode samarbeidsrutiner ved helsesenteret med fagmøter kvar veke og personalmøter kvar månad.
- Halvårleg øvingar i hjerte-lunge-redning for alle ved helsesenteret.
- Personalsamling på slutten eller byrjinga av året.
- Ha faglege oppdateringar med undervisningsbolker på personalmøta.
- Ta del i vidareutdanning og anna kritisk kompetanse

- Sikre naudsynthe kurs i samband med utdanning og spesialisering og innføring av nytt journalsystem.
- Følgje opp vernerunde og sikre trygge og gode arbeidsstasjonar på helsesenteret

4.1.9 Teknisk etat

Ansvarsområdet omfattar kommunale bygg (nybygg, drift, vedlikehald). Vedlikehald av anlegg og område. Plan, bygg, eigedom, miljø, kart og oppmåling, byggjesaker, veg, vatn, avlaup, boss, og landbruk/skogbruk.

Modalen kommune tilbyr all skuleungdom mellom 16 og 23 år sommarjobb. Dei som deltek på teknisk vert i stor grad handtert av uteseksjonen ved teknisk etat.

Modalen kommune har ein stor bygningsmasse og mange utomhusanlegg. Desse anlegga vil også i åra som kjem ha trong for vedlikehald. For å hindre forfall er det naudsynt med eit kontinuerleg vedlikehald. Dette vil i tillegg til bruk av eigne ressursar også krevje inn leige av eksterne firma.

Innan teknisk sektor er det stadig endringar innan plan og bygningslova, lov om eigedomsregistrering (matrikkellova), adresseregister og tekniske forskrifter. Modalen kommune har fokus på teoretisk og praktisk opplæring innan dette området.

Uteseksjonen:

Har ansvar for vaktmeistertenesta og vaktordninga i kommunen.

Teknisk etat har ei vaktordning som vert utført av 4 personar med vakt kvar fjerde veke. Det er etablert vakttelefon der den som har vakt skal rykkje ut ved feil på teknisk anlegg i kommunen.

Tilsette på teknisk etat: 7 tilsette på reinhald , 6 tilsette på uteseksjonen, 2 tilsette på landbruk/skogbruk og 3 tilsette i administrasjonen.

Stillingsressurs: 13,4 årsverk.

Brannvern

Modalen kommune har inngått samarbeid med Nordhordland brann og redning. Brannordninga er organisert som vertskommunesamarbeid utan nemnd etter Kommuneleova § 28b, der Alver er vertskommune.

Reinhaldstenesta

Har ansvar for dagleg vask og nedvask av dei kommunale bygga i kommunen.

Landbruk

Talet på aktive bønder i Modalen er stabilt, og det er positivt. Det er behov for oppgradering av driftsbygningar i samband med nye lausdriftskrav, og det er difor viktig å koma i gang med planlegging av dette. Dette bør vera fokusområde dei neste åra.

I tillegg er det på fleire gardsbruk aktivitet med istandsetjing av bygningar og jord for å leggja til rette for framtidig drift, og landbrukskontoret bidreg med rettleiing og hjelp til

tilskotsøknader. Landbrukskontoret har vore involvert i prosjekt Smalband, dekning for sporing av beitedyr i Stølsheimen. Betre nytting av beite i inn- og utmark er eit nasjonalt satsingsområde, og dette var eit samarbeidsprosjekt mellom fleire kommunar og beitelag. Utplassering av signalforsterkarar gjer at ein kan nytta seg av radiobjølleteknologi på sauene, dette bidreg til lettare sanking, redusert tap av dyr på beite og lønnsemd og rekruttering til næring. I Modalen er det fleire beitelag med bønder frå regionen. 3 bønder i Modalen er medlem av beitelag. For Modalen kommune er i varetaking av fjell landskapet med beiting positivt både med tanke på nytting av denne ressursen til matproduksjon og som ein viktig faktor i kampen mot attgroing. Bruk av beiteressurar i fjellet og beiteteknologi er noko ein bør arbeida vidare med. Prøveprosjekt med å leiga inn geit frå Eksingedalen med no fence klavar til rydding av turområde ved Steinavatnet har vorte vidareført, og det er synlege resultat på stien langs vatnet. Det er sett av midlar til eit år til med beiting, etter det skal ein evaluera prosjektet og sjå om dette er ein metode ein kan bruka andre stader i kommunen.

Nibio har oppdatert alle gardskart i Modalen denne sommaren. Oppdaterte kart er viktig for landbruket fordi mange tilskotsordningar byggjer på areal i kart. Landbrukskontoret har bidrege i prosessen, og skal synfara fleire areal til våren.

Landbrukskontoret har bidrege i prosessen med vilkårsrevisjon for Modalsvassdraget.

Landbrukskontoret har eit godt samarbeid med Modalen Bondelag og Norsk

Landbruksrådgeving Vest og fokus på meir og betre grovfor er eit område ein ynskjer å arbeida vidare med. Landbruk har mellom anna jobba med tilbakeføring av gruber til jordbruksareal, og dette vil ein ha fokus på vidare framover.

Korona har gjort at det ikkje har vore arrangert bondelunsj eller fagsamlingar, men det er ynskjeleg å få dette til i 2023.

Avtalen med Alver har fungert godt og vil verte vidareført.

Modalen kommune vil halde fram med landbruksvikar i 51 % stilling gjennom avtale med Landbrukstenester i Hordaland.

Flomforebygging på Mo

Mudring av sandbanke ved utløpet til Mofjorden krev løyve frå Fylkesmannen i Hordaland. Landbruk er no i gang med søknad til Fylkesmannen. Truleg vert mudring gjennomført etappevis over ein periode på fleire år, for å kunne tilpassa gjennomføringa best mogleg til anna aktivitet/bruk gjennom året.

Kalkingsanlegg

Kalkingsanlegget på Espeneset som starta opp i 2016, ligg under teknisk sjef sitt budsjett. Både drift av anlegget og investeringane er fullfinansiert med midlar frå staten og eventuelt ved bruk av fondsmidlar til fiske og vilt som BKK årleg betalar. Kommunen står som eigar av anlegget og har ansvar for drifta etter særskilt avtale med staten.

Evaluering mål 2022:

Fullføre oppgradere parkering og turveg inn til dagsturhytta.

Evaluering:

Målsettinga vart ikkje oppnådd. Prosjektet held fram i 2023.

Fullføre vedtak av kommunedelplan for vassforsyning, avlaup og vassmiljø 2022 – 2032.

Evaluering:

Målsettinga vert oppnådd. Prosjektet vart ferdig 2022.

Fullføre innmåling og dokumentasjon av VA - anlegg.

Evaluering:

Målsettinga vart ikkje oppnådd. Prosjektet held fram i 2023.

Teknisk etat - Mål for 2023

1. Tilrettelegge nye små bustader på Kyrkjelydstomta.
2. Oppgradere turveg inn til Dagsturhytta.
3. Innmåling og dokumentasjon av VA - anlegg.

4.2. Tabellar og oversyn:

«Små investeringar» og tiltak som vert ført i driftsbudsjettet

Beløpsgrensa og reglane knytt til kva utgifter som kan førast i investeringsbudsjettet medfører behov for å ha driftsmidlar tilgjengeleg til slikt føremål. "Investeringar" der investeringsobjektet har ein verdi/kostnad under kr 100 000 skal ikkje førast i investeringsbudsjettet, men i driftsbudsjettet/-rekneskapen. Det same gjeld for utgifter til tiltak/prosjekt som ikkje vert vurdert å vere av «investeringsmessig karakter». Det gjeld til dømes vedlikehaldsutgift og reparasjonar, sjølv om kostnad er over kr 100 000.

I budsjett 2021 vart det løyvd samla kr 900 000 til småinvesteringar, og i budsjettet for 2022 vart det løyvd kr 860 000. I framlegg til budsjett for 2023 er det gjort framlegg om totalt kr 1,3 millionar

Følgjande prosjekt er teke inn som småinvesteringar med løyving i framlegget for 2023:

	Løyving:	Innmeldt
	2022	behov/ynskje:
Utstyr til Modalstunet	100 000	200 000
Kommunale vegar	500 000	1 000 000
IKT utstyr til Mo skule	100 000	250 000
Innkjøp av møblar til Helseenteret	100 000	100 000
Liten plenraktor til uteseksjonen	0	50 000
Grunnundersøkingar på Mo	500 000	500 000
Sum småinvesteringar	1 300 000	2 100 000

Løyvingsoversyn drift

Tabellen syner budsjett med generelle driftsinntekter, samla nettoløyvingar til budsjettområda, finansutgifter og avsetjing til, samt bruk av, fond.

Løyvingane til rammeområda er vist i tabell under løyvingsoversynet med overskrifta «Spesifiserte rammeløyvingar».

Tabellen er halde i faste 2023-kr frå 2023 og framover.

Budsjettvedtaket for 2023 gjev eit netto driftsresultat på kr 4,9 millionar. Dette utgjer om lag 4,4 % av samla driftsinntekt. Merk at mykje av dette kjem frå inntekt som setjast av til næringsfondet. Kr 2,2 millionar av resultatet knyt seg til næringsfondsmidlar. Alle åra i økonomiplanen er saldert med eit driftsresultat over 3 % som er målalet kommunestyret har vedteke når det gjeld netto driftsresultat i prosent av samla driftsinntekt.

Løyvingsoversyn - drift			Rådm framlegg	Rådm framlegg	Rådm framlegg	Rådm framlegg
	Rekneskap	Justert budsjett	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Rammetilskudd	23 317 389	20 000 000	25 400 000	25 400 000	25 400 000	25 400 000
Inntekts- og formueskatt	13 927 202	17 410 000	14 233 000	14 233 000	14 233 000	14 233 000
Eiendomsskatt	22 572 581	21 615 000	26 100 000	29 000 000	30 000 000	30 000 000
Andre generelle driftsinntekter	22 107 075	21 740 000	21 890 000	21 890 000	21 890 000	21 890 000
Sum generelle driftsinntekter	81 924 247	80 765 000	87 623 000	90 523 000	91 523 000	91 523 000
Sum bevilgninger drift, netto	72 799 917	66 492 638	77 880 505	78 612 845	79 812 845	80 812 845
Avskrivninger	6 215 326	7 000 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000
Sum netto driftsutgifter	79 015 243	73 492 638	85 580 505	86 312 845	87 512 845	88 512 845
Brutto driftsresultat	2 909 004	7 272 362	2 042 495	4 210 155	4 010 155	3 010 155
Renteinntekter	225 529	250 000	366 300	366 300	366 300	366 300
Gevinst på finansielle omløpsmidlar	89 320	100 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Renteutgifter	518 117	1 400 000	2 870 100	2 870 100	2 870 100	2 870 100
Avdrag på lån	1 611 930	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Netto finansutgifter	-1 815 198	-3 550 000	-4 803 800	-4 803 800	-4 803 800	-4 803 800
Motpost avskrivninger	6 215 326	7 000 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000
Netto driftsresultat	7 309 132	10 722 362	4 938 695	7 106 355	6 906 355	5 906 355
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	8 556 600	11 990 000	3 628 000	2 668 000	2 180 000	2 660 000
Avs til bundne driftsfond	1 203 419	24 800	24 800	24 800	24 800	24 800
Bruk av bundne driftsfond		-884 600	-121 600	-121 600	-121 600	-121 600
Avs til disp fond	-2 450 888	13 050 273	8 706 396	11 803 266	12 091 266	10 611 266
Bruk av disp fond		-13 458 111	-7 298 901	-7 268 111	-7 268 111	-7 268 111
Dekning av tidligere års merforbruk						
Sum disp. av netto driftsresultat	7 309 131	10 722 362	4 938 695	7 106 355	6 906 355	5 906 355
Fremført til innekn seinare år		0	0	0	0	0

Løyving pr budsjettområde:	Rekneskap	Justert budsjett	Rådm framlegg	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Rådmannen/sentraladm	11 797 136	4 684 003	16 786 437	16 786 437	16 786 437	16 786 437
Kultur	1 697 587	2 282 754	2 174 575	2 174 575	2 174 575	2 174 575
Næring	2 633 304	2 764 842	2 799 701	2 799 701	2 799 701	2 799 701
Sosial og barnevern	1 394 196	1 802 400	1 915 980	1 915 980	1 915 980	1 915 980
Skule	12 222 718	12 285 988	13 385 500	13 385 500	13 385 500	13 385 500
Barnehage	5 293 850	5 700 316	6 780 410	6 780 410	6 780 410	6 780 410
Pleie og omsorg	20 556 430	19 799 909	17 124 875	17 124 875	17 124 875	17 124 875
Kommunelege	7 079 666	6 877 350	8 632 049	8 632 049	8 632 049	8 632 049
Teknisk	15 118 715	14 949 576	15 173 318	15 173 318	15 173 318	15 173 318
Sentrale postar	-4 993 685	-5 059 500	-8 192 340	-6 960 000	-5 460 000	-4 460 000
Småinvesteringar		405 000	1 300 000	800 000	500 000	500 000
	72 799 917	66 492 638	77 880 505	78 612 845	79 812 845	80 812 845

Spesifikasjon Sentrale postar i oversynet Løyving pr budsjettområde:

	Rekneskap	Justert budsj	Framlegg	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pensjon/pr.avvik			-5 232 340	-4 000 000	-2 500 000	-1 500 000
Mva-kompensasjon			-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Anna			40 000	40 000	40 000	40 000
Sum			-8 192 340	-6 960 000	-5 460 000	-4 460 000

Økonomisk oversikt drift

Oversynet Økonomisk oversikt drift viser grupperte inntekts- og utgiftspostar for heile kommunen samla. I oversikten finn ein m.a. netto driftsresultat som er det viktigaste resultatongrepet for å vurdere resultat og budsjettert resultat i ein kommune, og som syner resultatet av dei løpande inntektene og utgiftene.

Det er for 2023 budsjettert med eit **netto driftsresultat på kr 4,9 millionar** som er 4,4 % av driftsinntektene.

	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekt	4,4 %	6,2 %	6,0 %	5,1 %

Økonomisituasjonen for kommunen var venta å stramme seg kraftig til i åra som kjem, grunna venta reduksjon i eigedomsskatteinntektene. Nedgangen vert truleg ikkje ein realitet og budsjett/økonomiplan vert lagt fram med eit positivt netto driftsresultat i planperioden mellom 4,4 % og 6,2 %. Netto avsetjing til næringsfondet for 2023 er om lag kr 2,2 millionar. Næringsfondet er definert som disposisjonsfond, men har likevel avgrensingar på bruken.

Sjå tabell neste side med økonomisk oversikt drift 2023-2026. Dei fleste utgiftspostane og mange av inntektspostane for 2024-2026 er stipulerte nivå som samla samsvarar med saldert oversyn: Løyvingsoversyn drift, då me ikkje har laga detaljbudsjett for desse 3 åra.

Økonomisk oversikt drift 2023 – 2026:

	Rekneskap	Justert budsjett	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2021	2022	20223	2024	2025	2026
Driftsinntekter						
1 Rammetilskudd	23 317 389	20 800 000	25 400 000	25 400 000	25 400 000	25 400 000
2 Inntekts- og formuesskatt	13 927 202	16 610 000	14 233 000	14 233 000	14 233 000	14 233 000
3 Eiendomsskatt	22 572 581	21 615 000	26 100 000	29 000 000	30 000 000	30 000 000
4 Andre skatteinntekter	22 058 941	21 700 000	21 850 000	21 850 000	21 850 000	21 850 000
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	48 134	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
6 Overføringer og tilskudd fra andre	17 044 099	12 788 800	16 199 440	16 199 440	16 199 440	16 199 440
7 Brukerbetalinger	2 571 708	2 580 600	2 710 800	2 710 800	2 710 800	2 710 800
8 Salgs- og leieinntekter	8 177 482	17 240 000	5 460 500	5 460 500	5 460 500	5 460 500
9 Sum driftsinntekter	109 717 535	113 374 400	111 993 740	114 893 740	115 893 740	115 893 740
Driftsutgifter						
10 Lønnsutgifter	47 399 053	50 992 405	52 748 854	52 748 854	52 748 854	52 748 854
11 Sosiale utgifter	11 286 800	11 592 844	13 412 602	14 644 942	16 144 942	17 144 942
12 Kjøp av varer og tjenester	34 059 127	28 699 053	27 499 253	26 999 253	26 699 253	26 699 253
13 Overføringer og tilskudd til andre	7 848 225	7 817 736	8 590 536	8 590 536	8 590 536	8 590 536
14 Avskrivninger	6 215 326	7 000 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000
15 Sum driftsutgifter	106 808 531	106 102 038	109 951 245	110 683 585	111 883 585	112 883 585
16 Brutto driftsresultat	2 909 004	7 272 362	2 042 495	4 210 155	4 010 155	3 010 155
Finansinntekter						
17 Renteinntekter	225 529	250 000	366 300	366 300	366 300	366 300
18 Utbytter	0	0	0			
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	89 320	100 000	200 000	200 000	200 000	200 000
20 Renteutgifter	518 117	1 400 000	2 870 100	2 870 100	2 870 100	2 870 100
21 Avdrag på lån	1 611 930	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
22 Netto finansutgifter	-1 815 198	-3 550 000	-4 803 800	-4 803 800	-4 803 800	-4 803 800
23 Motpost avskrivninger	6 215 326	7 000 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000	7 700 000
24 Netto driftsresultat	7 309 132	10 722 362	4 938 695	7 106 355	6 906 355	5 906 355
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:						
25 Overføring til investering	8 556 600	11 740 000	3 628 000	2 668 000	2 180 000	2 660 000
26 Avsetninger til bundne driftsfond	1 353 013	24 800	24 800	24 800	24 800	24 800
27 Bruk av bundne driftsfond	-149 593	-884 600	-121 600	-121 600	-121 600	-121 600
28 Avsetninger til disposisjonsfond	9 017 637	13 050 273	8 706 396	11 803 266	12 091 266	10 611 266
29 Bruk av disposisjonsfond	-11 468 525	-13 208 111	-7 298 901	-7 268 111	-7 268 111	-7 268 111
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0			
31 Sum disponering eller dekning av netto drift	7 309 132	10 722 362	4 938 695	7 106 355	6 906 355	5 906 355
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

5. Investeringar

Investeringsplanen for 2023-2026 er prega av at det har vore store investeringsutgifter dei seinare åra. Det er behov for å redusere utgiftene i planperioden.

I økonomiplanen er det lagt vekt på å halde investeringane i perioden på eit nivå som er tilpassa kommunen si økonomiske evne og såleis mest mogleg i tråd med årlege driftsresultat. 2020/2021 har vore unntaksår med ekstra høg investeringsutgift grunna prosjekta Nytt nærings- og tenestesenter og Oppgradering av brannstasjonen. 2022 har vore unntaksår grunna behov for rassikring med høg kostnad.

Investeringslista for økonomiplanperioden 2023-2026 har slike totalsummar:

2023: kr 4,01 millionar

2024: kr 2,86 millionar

2025: kr 2,25 millionar

2026: kr 2,85 millionar

Sum: kr 11,97 millionar

Nivået på investeringane må over tid sjåast i høve til storleiken på resultat og avsetjingar til fond frå drifta. Når driftssituasjonen vert strammare og tilførsel til fond avtar, vert handlefridomen og høvet til eigenfinansiering av investeringar dårlegare. Investeringsnivået i denne planen er relativt låg, noko som knyt seg til at me har hatt høgt investeringsnivå ein periode. Frå og med 2024 er nivået på investeringsutgiftene tilpassa ei maksimalramme på kr 3 millionar pr år.

Investeringsutgiftene i planen vert finansiert med eigne fondsmidlar og mva-kompensasjon.

5.1. Oversyn over investeringsprosjekt

Investeringsoversyn 2023 -2026	2023	2024	2025	2026
Nytt ventilasjonsanlegg Modalstunet	800 000			
Pergola til barnehagen	100 000			
Oppgradering av kommunale bygg	300 000	300 000	300 000	300 000
Diverse investeringar innan vatn og avløp	400 000	400 000	400 000	400 000
Turvegar	250 000	250 000	250 000	250 000
To nye biler til Modalstunet og Helsesenteret		400 000	400 000	0
Tilrettelegging av nytt bustadareal på Nedre Helland, opparbeiding av ny infrastruktur og asfaltering	0	0	0	0
Utbedring av fryse/kjølerommet på kjøkkenet på Modalstunet		750 000		
Uforesette investeringar	200 000	200 000	200 000	200 000
Uteområde Mo skule	500 000			
Lastebil til uteseksjonen				1 700 000
Lekeplass Kyrkjeteigen			700 000	
Nytt leikeområde i Barnehagen for dei yngste barna 1- 3 år		400 000		
Oppgradering av Bowlingen på Bryggjeslottet	1 300 000			
Ladepunkt for el-bil ved parkeringsplass Modalstunet	160 000			
Ladepunkt for el-bil ved parkeringsplass Mo skule.		160 000		
Sum	4 010 000	2 860 000	2 250 000	2 850 000

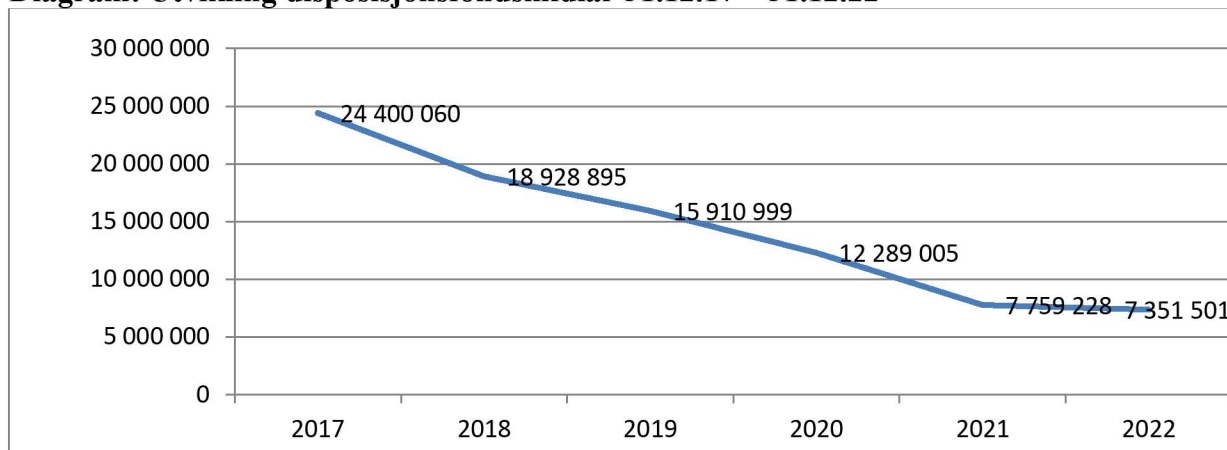
5.2. Løyvingsoversyn – Investering

Løyvingsoversyn - investering	Rekneskap	Justert budsj	Framlegg	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Investeringer i varige driftsmidler	51 999 621	13 950 000	4 010 000	2 860 000	2 250 000	2 850 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	186 268	300 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Utlån av egne midler						
Avdrag på lån						
Sum investeringsutgifter	52 185 889	14 250 000	4 260 000	3 110 000	2 500 000	3 100 000
Kompensasjon for merverdiavgift	7 471 266	2 510 000	632 000	442 000	320 000	440 000
Tilskudd fra andre	990 000					
Salg av varige driftsmidler						
Salg av finansielle anleggsmidler						
Mottatte avdrag på utlån av egne midler						
Bruk av lån	32 788 000	0	0	0	0	0
Sum investeringsinntekter	41 249 266	2 510 000	632 000	442 000	320 000	440 000
Videreutlån (Husbanklån)	5 173 089	2 500 000	2 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Bruk av lån til videreutlån (Husbanklån)	3 043 830	2 500 000	2 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Avdrag på lån til videreutlån	507 654	360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Mottatte avdrag på videreutlån	2 636 913	360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	8 556 600	11 740 000	3 628 000	2 668 000	2 180 000	2 660 000
Netto avs. til eller bruk av bundne inv.fond						
Netto avs. til eller bruk av ubundet inv.fond	2 078 890	0				
Dekning av tidligere års udekket beløp						
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	10 635 490	11 740 000	3 628 000	2 668 000	2 180 000	2 660 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	301 133	0	0	0	0	0

5.3. Fondsmidler og lånegjeld – utvikling

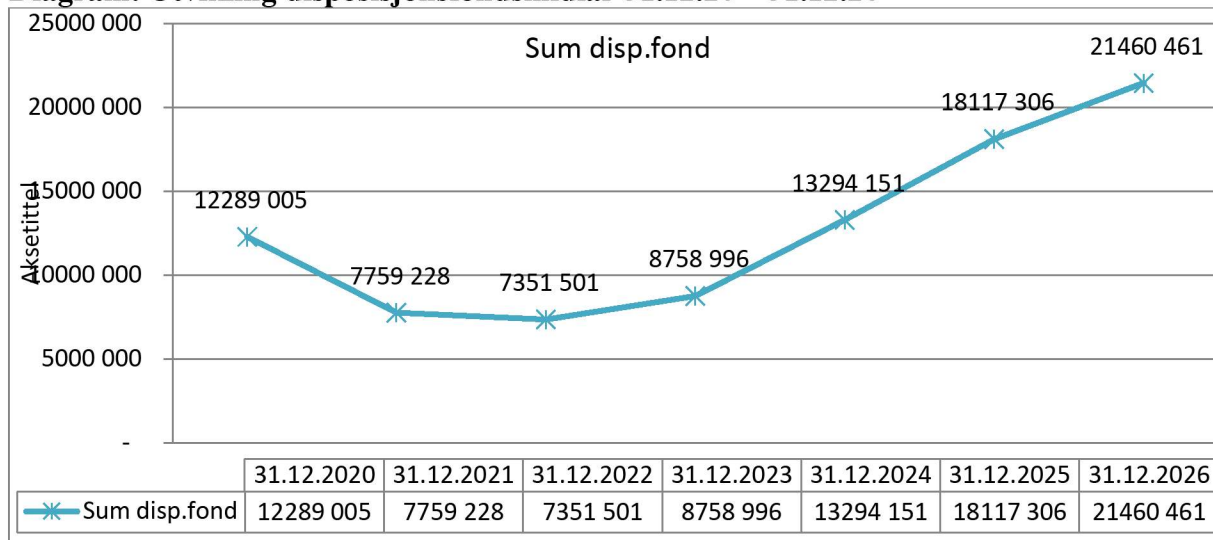
Diagrammet for disposisjonsfondsmidler under syner utvikling i samla frie fondsmidler til og med året 2022 med samla kapital kr 7,35 millionar pr 31.12.22 (prognose).

Diagram: Utvikling disposisjonsfondsmidler 31.12.17 – 31.12.22

For åra i planperioden 2023-2026 er det synt utvikling i disposisjonsfondsmidlane i diagrammet under. Diagrammet starter pr 31.12.20 og me ser nedgangen fram mot 31.12.22 og at utviklinga snur positivt med auke utover i planperioden.

Diagram: Utvikling disposisjonsfondsmidlar 31.12.20 – 31.12.26

Sum disposisjonsfond har gått betydeleg ned frå 2017 til 2022, men er så venta å auke utover perioden fram mot 31.12.26. Det utviklinga føreset både at investeringsnivået heldt seg lågt og at driftsresultatet heldt seg høgt. Det siste vil nok krevje at det vert ein positiv utvikling på eigedomsskatteinntekta og at me klarar å halde utgiftsnivået på om lag same nivå som i dag. Avvik/endring i høve til dette vil sjølvsagt påverke utviklinga. Samla diposisjonsfondsmidlar vil auke frå om lag kr 7,3 millionar pr 31.12.22 til meir enn kr 21 millionar dersom drift og investering vert gjennomført slik det no ligg i framlegg til budsjett og økonomiplan for åra 2023 til 2026.

Utvikling i lånegjeld:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lånegjeld 31.12 i % av sum driftsinntekt	32,2 %	57,5 %	53,4 %	51,9 %	48,4 %	45,9 %	43,8 %
Lånegjeld (i 1000 kr)	31 895	63 083	60 583	58 083	55 583	53 183	50 783

Tabellen syner utvikling i lånegjelda i planperioden basert på aktuell opplåning og avdragsbetaling slik det er lagt inn i framlegget til budsjett og økonomiplan 2023-2026. Lånegjelda har auka vesentleg i 2020 og 2021. I planperioden er det lagt til grunn jamn nedgang i tråd med avdragsbetaling, då investeringar i perioden 2023-2026 ikkje er planlagt lånefinansiert.

5.4. Utfyllande kommentarar til investeringsbudsjettet

Nytt ventilasjonsanlegg på Modalstunet

Det vert utført årleg service på anlegget. Anlegget treng å skiftast ut, då det er gammalt og har vore der sidan bygget var nytt på 80-talet. Generell tilstand på aggregat og automatikk er dårleg og det bør planleggjast for ein utskifting av dette.

Budsjettert kostnad i 2023 kr 800 000.

Pergola til barnehagen

Barnehagen har eit stort ynskje om takoverbygg over sandkasse som kan gje ly mot ulike typer vær. Det er ikkje plassar barn kan trekke seg under tak når det regnar mykje, eller når sola steiker. Eit tak/pergola over ein av sandkassene hadde gjeve ly for ulike typar av vær.

Budsjettert kostnad i 2023 kr 100 000.

Oppgradering av kommunale bygg

Modalen kommune har kommunale bygg på Mo, Kleivane, Nedre-Helland og Øvre Helland av varierende alder og kvalitet. Det vert planlagt sett av midlar kvart år i økonomiplanen til oppgradering av investeringsmessig karakter.

For året 2023 er det tenkt oppgradering av fasade nr. 4 på Kleivane 19 -23. Det er trong for å skifte vindauge, dør, etterisolering og skifte av kledning. Uføresette hendingar og vedlikehald vert føresett dekkja innan ordinær drift.

Budsjettert kostnad kvart år 2023- 2026 kr 300 000.

Diverse investeringar innan vatn og avlaup

Vatn og avlaupsanlegga i Modalen kommune treng løpande oppgradering/fornyng av investeringsmessig karakter.

Budsjettert kostnad kvart år 2023 - 2026 kr 400 000.

Uføresette brot og anna vedlikehald vert føresett dekkja innan ordinær drift.

Turveg – Dagsturhytta

Prosjektet kan sjåast i lag med investering i dagsturhytta i 2021 ved Steinavatnet. Det er behov for å utvikle og opparbeide turvegen inn til Dagsturhytta i 2022. Dette vil vere eit viktig folkehelseiltak for alle aldersgrupper. Løyvingane må òg sjåast i samanheng med tiltak i Kulturplanen 2020-2029 som omfattar turvegar, turstiar og sykkelvegar.

Budsjettert kostnad kvart år 2023 – 2026 kr 250 000.

Aktuelle prosjektområde:

Turstiar på Nygard i samarbeid med hytteforening / vellag.
Turveg Helland – Mo
Sykkelveg / lysløype for ski vinterstid
Øvre Helland

To nye bilar til Modalstunet og Helsesenteret

Det er behov for å bytte ut to kommunale biler som Modalstunet og Helsesenteret disponerer.

Budsjettert kostnad i 2024	kr 400 000.
Budsjettert kostnad i 2025	kr 400 000.

Tilrettelegging for bustadareal, tomtekjøp, opparbeiding m.m.

I kommunestyret i sak 017/2018 vart det vedteke at kommunestyret ønskjer å sette i gang regulering på Kleivane, på område som allereie er avsett til bustadområde i kommuneplanen. Dette arbeidet er ikkje sett i gong.

På Helland er det eit regulert bustadområde som var eigd av privat grunneigar. Området er ikkje utbygd. Kommunen har no kjøpt det regulerte bustadområdet. Det er difor behov for midlar til tilrettelegging av arealet. Ny infrastruktur må på plass. Det gjeld VA - arbeid, ny pumpestasjon og kummer, asfaltering, opparbeiding av veg, grøfter, asfaltering og gatelys.

Budsjettert kostnad 2023	kr 0
Budsjettert kostnad 2024	kr 0
Budsjettert kostnad 2025	kr 0
Budsjettert kostnad 2026	kr 0

Prosjektet er satt på vent inntil vidare, då Helland har ledige tomter som fyrst kan seljast.

Utbetring av fryse-/kjøleromma på kjøkkenet på Modalstunet

Det er behov for å bytte ut eksisterande kjølerom på kjøkkenet til Modalstunet. Kjølerommet er frå bygget var nytt på 80 – tallet og fungerer ikkje slik det skal.

Budsjettert kostnad 2024	kr 750 000
--------------------------	------------

Uføresette investeringar

Løyving/buffer til mindre uføresette investeringstiltak utan konkret løyving. Rådmannen disponerer denne.

Budsjettert kostnad kvart år 2023 – 2026	kr 200 000.
--	-------------

Uteområde Mo skule

Mo skule har fremma ynskje om å få etablert ein pergola samt innkjøp av utstyr til skuleplassen.

Budsjettert kostnad 2023	kr 500 000
--------------------------	------------

Lastebil til uteseksjonen:

Uteseksjonen har ein lastebil som er frå 2000. Det er no kome høge driftskostnader på bilen. Mykje må reparerast når den årlege EU- kontrollen gjennomførast, og over tid vil det koste kommunen mykje. Det er behov for å investere i ny lastebil på uteseksjonen.

Budsjettert kostnad 2026 kr 1 700 000.

Leikeplass på Kyrkjeteigen:

Leikeplassen på Kyrkjeteigen treng å oppgraderast. Leikeapparata ute har begynt å forfalle og treng mykje vedlikehald. Det har vore leikeplasskontroll som peikar på at utstyret er dårleg. Leikeutstyret treng såleis å fornyast samt at det er behov for skifting av fallunderlag.

Budsjettert kostnad 2025 kr 700 000.

Nytt leikeområde i Barnehagen for dei yngste barna 1- 3 år

Leikeplassen i barnehagen er 15 år og ber preg av mykje bruk. Barna oppheld seg i barnehagen i ca 45 timar pr veke, der mykje av dagen er på uteområdet. Nokre apparat har store råteskader /er øydelagte.

Det er lite på den noverande leikplassen som er tilrettelagt for dei yngste barna. No er det ynskje om å oppgradere leikeområdet bak småbarnsavdelinga til eit brukarvenleg område for dei yngste barna 1-3 år. Leikeplasskontrollen har i mai 2021 avdekka manglar ved apparatet og har klassifisert alvorsgrada i dette at det kan føre til mindre alvorlig skade, dei tilrår utskifting.

Budsjettert kostnad 2024 kr 400 000.

Oppgradering av Bowlingen på Bryggjeslottet

Bowlinghallen på Bryggjeslottet er i dag stengt då den ikkje fungerer slik den skal. Bowlinganlegget er utdatert og det trengs omfattande oppgradering.

Budsjettert kostnad 2023 kr 1 300 000.

Ladepunkt for el-bil ved parkeringsplass Modalstunet

Ladestasjon el-biler ved Modalstunet for personale. Fleire tilsette har el-bil og nyttar i dag 2 16 ampers sikringar for motorvarmarar som er sett opp ved parkering på Modalstunet. Mykje misnøye for tilsette som ikkje har el- bil pr i dag.

Budsjettert kostnad 2023 kr 160 000.

Ladepunkt for el-bil ved parkeringsplass Mo skule.

Fleire tilsette ved Mo skule har no elektriske bilar. Dette er i tråd med nasjonale føringar, å få ned utslepp mellom anna frå bilar som nyttar fossilt drivstoff. Stadig fleire arbeidsplassar legg

no til rette for at tilsette skal kunna lada køyretøya sine medan dei er på jobb. I Modalen ser ein at fleire av dei kommunale arbeidsplassane allereie tilbyr dette, og ein ynskjer/venter at Modalen kommune legg til rette for at tilsette ved ein av dei største arbeidsplassane i kommunen òg kan få dette tilbodet.

Budsjettert kostnad 2024 kr 160 000.